

„Soča“ izhaja vsak petek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „pošlacih“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasiló slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gozpski ulici blizu „treh kron“ — v Trzinu v tobakarnici „Via della serena“ 60“

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via del Municipio Kalistovi hiši III. nadst. naročnina pa opravištvu „Soče“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Vabilo na naročbo.

Prav uljudno vabimo rodoljube na Slovenskem, posebno pa naše goriške deželane, naj nas izvolijo tudi v novem letu z obilno naročbo podpirati. Cena lista ostane dosedanja, kakor je naznanjena na čelu; naročnina naj se blagovoljno pošilja opravištvu „Soče“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429 in sicer najpriležnejše po poštah nakaznicah. Današnja številka smo razposlali vsem dosedanjim p. n. naročnikom; zanaprej bodo dobivali „Sočo“ pa le tisti, kateri nam pošljejo naročnino, ali se v pismenem naročilu zavežejo, da jo v določenem času poravnajo. Tako so sklenili naši gg. lastniki v ogib vsake nerednosti in zmešnjave v oskrbništvu.

Opravištvu „Soče“.

Leto 1878.

Krvavo solnce leta 1877 ni še zatonilo na Silvestrov večer, mariveč stoji še visoko na nebu in se rudeče žari po vsej Evropi, prodirajoč gosto meglo nad kramarsko Anglijo, zibajoč se zapeljivo nad vročekrvno Italijo, grozeč narodno raztrgani Avstriji in pot kazajoč severnemu medvedu in njegovim južnim mladim čez Staro Planino — v Carigrad. Za njim se gate na politično podnebje črni, osodepolni oblaki, iz kojih švigajo kakor bliski razdražene izjave jezičnih diplomatov in mogotcev; slutnja bližnje, strašanske nevihte prešinja vse narode, vsa Evropa je vznemirjena, vse države se hite oboroževati.

In kedo je v prvi vrsti kriv te vesoljne zmešnjave? kedo je kriv, prašamo, da se ni že davno razpela zlata mavrica miru nad jugoslovanskim bojiščem, da niso vže končno vrejene žalostne razmere v turški jarem vpreženih kristjanov, za kojih osvobodjenje se je vzdignil junaki narod ruski, so kviško planili hrabri črnogorski sokoli? Nikdo drugi, nego angleška spekulativna perfidija. — Da, — ona je kriva, da

LISTEK.

O stanju žensk pri raznih narodih.*

(Piše France F.)

V našem veku prihajajo na povéršje vprašanja, o katerih nejo stara ljudstva nič vedela. Med temi vprašanji, ki so v principu tako stara, kakor človeški rod sam, a ki še le sedanji čas vznemirajo, so najvažnejša vprašanja narodnosti, socializma ter osebne svobode in enakosti. Ideja, da so vsi ljudje enakovrni, da sme vsak posameznik svojo individualnost prirodno razvijati t. j. se svobodnim in pametnim ravnanjem povzdigati in dopopolnovati, ta ideja je rodila tudi žensko emancipacijo. O ženski emancipaciji se jako različno sodi in piše in vsakemu omikancu se spodobi, da si skuša o njej svojo lastno sodbo narediti.

Da bode pa ta sodba kolikor mogoče prava, potrebno je neobhodno, da vemo, v kaki razmeri so stale ženske proti moškimi pri posameznih ljudstvih v starem veku in kako se je ta razmera do danes spreminjala. Ker bi pa bila preobširna naloga, to razmero skozi vse veke zasledovati, izpustimo za sedaj sta-

* Začetek te zanimive razprave smo priobčili uže lani v št. 49, a zaradi novih naročnikov in da bo cel članek v enem tečaju skupaj — ponatili smo ga danes še enkrat.

OP. URED.

se vojne grozovitosti tako dolgo zatezajo, da ni prelivanja krvi ni konca ni kraja. Angleški kabinet, kateri je maja meseca lanskega leta obljubaval popolno neutralnost, dokler ne bi se žal li angleški interesi, je ves čas vojne z vsemi mogočimi sredstvi podpiral ruskega sovražnika: z denarjem in orožjem, z obleko in oficirji. Brez te izdatne podpore bi bil bolni mož uže davno obnemogel; ob enem so pa angleški diplomati pri vseh evropskih vladah intrige pleli in vojno pridigali zoper Rusijo ter si zaveznikov iskali v dosego svojih nepoštenih namenov. Tudi na turškega sultana so z vsemi mogočimi silami pritiskali, ter mu z enakimi katastrofami žugali, kakoršna je zadel Abdul Aziza, — ako bi se vdal ali pogodil.

Ako bi bila Angleška zares strogo neutralna ostala, bil bi v tem času gotovo uže sklenjen dovoljen mir; — tako pa je dražila in dražila tako dolgo, da je zdaj razdražena uže vsa Evropa in da stojimo na pragu svetovne vojske.

Posebno se pozdeva, da je Italija nahujšana zoper Avstrijo in da se v tamošnjih viših krogih zopet vzbujata stara poželjivost po delih stare Habsburške dedine. Kam angleški lev s takim hujskanjem tako moli, je lahko razumeti. Če se mu posreči dovesti razpor med Avstrijo in Italijo do vojne — bo Avstrija odtegnjena orientalni zapletki in Angležu bo po tem veliko laže, dognati z ostanki turške vojske zoper Rusijo to, kar imenuje zavarovanje svojih interesov bodi gledé sueskega kanala in Egipta, bodi gledé mornarskega občevarja v Bosporu in skozi Dardanele. S kratka angleška spekulacija se zviha in napenja na vse strani, da ne bi zgubila ogromnih svot — katere je posodila bolnemu možu v času — ko je na tisoče uje indijskih kolonistov glada pomiralo.

Ali se bo mogla silno zmedena štrana evropskih razmer po prijaznem potu, to je po diplomatskih dogovorih razmotati, ali jo bo moral meč presekat — o tem si ne drznemo še danes nobene sodbe; gotovo je le, da smo v najresnejšem položaji nastopili leto 1878, katero vtegne postati posebno za nas Slovane eno najpomembnejših, kar se jih je dozdaj še pamtilo.

Kakor si bodi, Slovanom se ni več bati slabše bodočnosti, nego je bila preteklost; slovanski element se je predramil, se je vzdignil po vsej Evropi in koder jih ni še, tam otresa z vso energijo sramotne sponje suženjstva ter se ponosno dviga in vršča mej druge kulturne narode — in slovanski element, ne samo da je

naravno krepak in vstrajen, zastopan je tudi v tako ogromnem številu, da ga ne morejo več zadušiti vse sile celega sveta.

Zadnji uspehi naših junških bratov v boju proti, najstrastnejšemu in najgrozovitejšemu sovragu Slovanstva nas še posebno navdajajo z veselo nado, da skoro napočí tudi nam Slovanom srečnejša doba, ko bomo — da si državno ločeni — vendar v si svobodni čvrsteje se razvijali ter se tem nagljeje više pomikali na lestvici splošnega napredka, čem dalje so nas zavirali in tlačili naši zagrizeni nasprotniki. Bog, pravični ne more dalje trpeti, da ostanejo Slovani sluge narodov!

Vojna poročila.

Silen mráz, led, sneg in drugo zimske neprilčnosti so krive, da so po padcu Plevne prenehala poročila o večjih vojnih činih in da niso združene vojske ruske, rumunske in srbske dosegle odločilnih uspehov. To je vendar gotovo, da so uže prodrle do blizu Sofije, katero važno mesto je po novejših poročilih uže skoro od vseh strani obkoljeno. Turško prebivalstvo je v naglici pobralo sila in kopita ter pobegnulo v varnejša zavetja, tudi sodnijski in administrativni uradi so jo pobrisali se svojimi arhivi v Kústendže in Filipopolj. To je znamenje, da se turška vlada ne zanaša več mnogo na svoje „ghazi“ — je in na upehane in demoralizovane svoje vojne čete.

Slavni Totleben oblega trdnjavo Ruščuk, Zimmermann pa bo stal kmalo pred Silistrijo. Obe ti trdnjavi ste nekda prav dobro pripravljene za brambo, še bolj je pa utrjena in oborožena Šumla. V slabšem stanju je Varna, kder so se vojne priprave nekoliko zakešile, pa se za to zdaj na vse kriplje vršijo.

Srbi so dne 28. dec. po krutem boju vzeli mesto Pirot, katero šteje 17.000 duš, mej temi 15.000 Kristjanov in 2.000 Mohamedancev. Zmagovalce je tamonji skof na čelu duhovščine in vsega kristjanskega prebivalstva slovesno sprejel. Kakošna radost po 400 letnem hlapčevanju in trpljenju!

Današnji telegrami nam prinašajo tudi iz Bogaota važno vest, da je zasedel hrabri general Gurko 31. decembra po trdem, cel dan trajajočem boju utrjeno turško pozicijo pri Taskoša. Turki so potem

re narode in pogledimo le, kako se dan danes se ženskami ravna in kako spoštovanje uživajo pri posameznih ljudstvih.

Začnimo najpopreje pri Slovanih in špccijelno pri nas Slovencih. In tukaj naj bode dovoljeno tudi par besedic o staroslovanskem ženstvu.

Stari pisatelji nam pripovedujejo, da se pri Slovanih nejo ženske tako visoko spoštovale, kakor pri Germanih, a bile so bolj neodvisne. Polygamija je bila sploh dovoljena, pa posluževali so se je večidel le imenitnejši plemenitaji, ki so imeli zadosti premoženja, da so si mogli po več žen vzderževati. Zraven starešine bila je njegova žena gospodarica v zadruzi in je imela oblast čez ženske in otroke, ter oskerbovala domače potrebe. Prigodilo se je tudi včasih, da je bila žena za starešino izvoljena. Slovanske pripovedke imenujejo po navadi zraven plemenskih junakov po eno ali več sester, tako n. pr. pri Rusih Olgo, pri Čehih Libušo, pri Polcih Vando, pri Hrovatih Tugo in Vugo. Tudi v slovanskih epih nahajamo junakinje in Theophanes nam izrečno potérjuje, da so se tudi Slovanke bojev vdeleževale. Zakonsko zvestoba so slovanske žene zvesto čuvale, prečestvo se je ostro kazovalo, kakor nam pripoveduje merseburški Thietmar (Chronicon VIII. 2) o polabskih Slovanih. Zakonska zvestoba je zahtevala, da se je po moževi smerti udova prostovoljno z njim sežgala. Arabec Ibu-Fozlan, ki je v X. stoletju po Ruskem potoval, zapisal nam je običaje pri sežiganju vdov na Ruskem. Ta jako zanimiv popis se nahaja posnet v Krekovi

knjigi: Einleitung in die slavische Literaturgeschichte, I. 125—129.

Če preidemo sedaj k današnjim Slovincem, razume se po sebi, da se more tukaj govoriti le o priprostem, daleč od moderne kulture bivajočem ljudstvu, nikakor pa o omikanih stanovih. Prof. Urbas (Die Slovenen, eine ethnographische Skizze, pg. 29) meni, da bi se dalo še marsikaj želeti o zboljšanjih razmer, v katerih živé slovenske žene. Čeravno so nramnost, pridnost ter ljubezen do reda in snažnosti pri Slovincih vse hvale vredne, in čeravno njih delavnost v hiši in pomenljivost za gospodarstvo celo naroden pregovor priznava: „Žena hiši tri vogle podpira, mož le enega“; vendar mož le redko kedaj se ženo tako ravna, kakor zahteva spoštovanje do svoje družice v življenju. Ima jo večidel le za bitije, kateremu je po osodi in po lastni volitvi pripala naloga, možu služiti, njegove ukaze izvrševati in njegove muhe prenašati. Da vsled takih nazorov in poleg znane nagnjenosti Slovencev do silovitosti, stanje slovenske žene nij zavidno vredno, razumeva se samo po sebi. Značajan je slovanski prigovor: „Kedar koso klepljem, ali pa ženo tepem, nikoli časa ne izgubljam.“ — Tudi prof. Baudouin ve v svojih „Opazkah“ o Slovincih veliko pripovedovati, kako surovo ravna celo omikanejši se ženskami. Izvèrstua Levstikova pesen „Diguž, svetokriški kovač“, opisuje nam prav plastično domač prizor mej dvema zakonskima stare slovenske korenine. In še takrat, kedar je Slovenec primoran pripoznati, da ga je zvrta ženska v kozji rog ugnala, še takrat

po noči vse tamošnje pozicije zapustili. 1. januarija so Rusi dalje podili sovražnika, zaseli Arab-Konak, Sandornik, Dolnje Konzarce. Gurko maršira proti Sofiji naprej. Rusi so izgubili 31. decembra 700 mrtvih in ranjenih.

Črnogorci še vedno ne mirujejo, mariveč pogumno nadaljujejo slavno započeto delo. Pred kratkem so naz subega se svojimi topovi potopili dva vojsa broda v dan morja. Trdujava Bar se jim še ni vdala.

Kandidjoti so zapodili turške gospodarje ter si osnovali svojo vlado.

Iz Erzeruma ni zanesljivih poročil; govorilo se je sicer, da je Mukhtar paša se svojo vojsko zapustil trdujava, pa ta vest še ni oficijalno potrjena.

Ločnik, njegova narodnost in njegov župnik.

Pod tem naslovom je priobčil naš ljubeznjivi italijanski kolega „L' Isonzo“ v zadnji lantski številki po svoje zasukan popis nekih ločniških razmer, katere so v narodnem oziru jako zanimive. Članek je objavljen proti sedanjemu v. č. gospodu župniku-dekanu, kateri se je predrznil (?) vvesti, kakor trdi naš častivredni kolega, nekatere novosti v svoje cerkveno službovanje. Ni sicer naša navada polemizovati s katerim koli goriškim listom, a stvar sama na sebi je vendar tako zanimiva, da hočemo o njej svoje mnenje objaviti.

Slovenecem iz sosednih dežel, ki ne poznajo naših krajnih razmer, bodi v pojasnenje kratko omejeno, da je Ločnik (po furlanski Luciniš, po ital. Lucinico) prva vas unkraj Soče tik železnice, ki drži iz Gorice proti Italiji. Ločnik je sedež župnika-dekana dotičnega dekanata in spada v političnem oziru pod gradiški, v sodnijskem pa pod kormiaski okraj.

Isončev dopisnik „Rusticus“ si je precej dolgo brusil zobe predno se je lotil glodati trdo kost, kojoj je nameraval razgriziti. To dokazuje dolg voden uvod, v katerem je sapa zajemal za uničevalno (?) filipiko. Nam pa je voda po zimi premrzla, po letu preplehka — zato pustimo uvod na strani in se lotimo kar stvari. Škoda bi bilo tudi za prostor, da bi ga odmenili vodenim razpravam.

Ločniške razmere niso ravno take, kakor jih gospod „Rusticus“ popisuje; pa kdo bi tudi bornemu kmetiču zamevil malenkostno površnost? 300 duš več ali manj v občini, katera šteje obilih 2000 glav, kaj to dé? Saj je tudi mogoče, da nekateri Ločnižanje nemajo duše. — Da je gospod R. v Gradiškutu pozobal celih 18 ali 19 slovenskih družin — teh ne bo pač nikdo pogrešal v „skoro izključljivo furlanski županiji“ — pošten kmečki želodec pa vse prebavi, kar ni več ko železo.

Da bi pa vendar številke našega žurnalističnega kmetiča ne zapeljele tujih geografov in statistikov, naj jih na podlagi zanesljivih pozvedeb popravimo. Ločniška občina šteje, kakor uže rečeno, 2000 duš in še katero črez, mej temi je prav znamenito število Slovencev; z vasjo Gradiškuto vred, v kateri biva nad 20 čisto slovenskih družin — je v ločniški občini najmanj 400 Slovencev, to je takih, kateri še danes svoj materni jezik spoznavajo in govore; poi-

jej ne šteje tega kot posebno duševno zmožnost, nego odreže se po domače: „baba je hudič.“

Kljubu temu majhnemu spoštovanju se vendar žene in zlasti dekleta pri Slovencih zadosti svobodno gibljejo, kakor nam posebno narodne pesni pričajo. Iz teh se vidi, kako zdrave nazore ima naše ljudstvo o spolovnem življenju brez mesenosti in nemoralnosti. V slovenskih narodnih pesnih se sploh opeva prisrčna ljubezen otrok do starišev, zlasti do matere in bratov do sestre. Lepa in čista prikazen v jugoslovanstvu je tudi pobratimstvo.

Serbske narodne pesni nam pojasnuje razmero med obema spoloma, kakoršna je zdravemu, prirodnemu ljudstvu pristojna. V serbskih narodnih pesnih se ne nahaja tisto mijavkanje zaljubljenih poetov, katero naše moderne literature že prek mere napolnjuje. Ženska ima v njih mesto, katero jej gre po pametnem presodku. Serbski junak se ne uklanja veliko svoji krasotici. Ljubša mu je lepo okovana puška, nego sto deklet. Nij se mu treba okoli nje sukati, prilizovati se jej, pred njo v prahu klečati in koperneti ter prositi za dovoljenje velike milosti, da se sme reba njene obleke dosekniti. Serbska deklica pride sama junaku naproti, ona zdihuje po njem, ona ga prosí, naj jo vzame za ženo. Ona hodi za junakom in mu dela kratak čas, ona gre mladeniča iskat, ker nestérpljivo in dolgčas je samej. Ali nij to bolj naravno, da se žensk; za ljubezen moških potezajo, ker moški imajo še druge, veliko važnejše opravke, nego so ljubezensko šepetanje in gárlenje. In ravno v tem obziru se nahaja največji razloček med slovansko-pridnim in drugo evropsko — omikanim svetom, ker razmere med ženo in možem segajo najgloboteje v vse življenje.

Sicer so pa serbska dekleta tudi ponosna in e-

talijančanih Slovencev je pa prav gotovo več nego polovica vsega prebivalstva. Če želi gospod „Rusticus“, mu postrežemo z dokazi, za danes mu le naznanimo provenienco onih 400 in več Slovencev, katere prišteva on k „skoro izključljivo furlanskim“ Ločnižanom: mnogo jih je iz slovenskih sosednih Brd, med temi tudi cele družine, drugi posamezni pa so prišli iz Bat, Banjšic, Krvavca, Čepovana, Vogerskega, Levpe, Gergarja, Sv. Lucije in drugih slovenskih krajev, večinoma so jih privabile zakonske verige ter jih tu stalno priklenile in ker je Slovenec jako sprejemljiv za druge jezike, so se tudi ti taki naseljenci kmalo naučili furlanski žlobodradi; pa kako? to dokazujejo posamezni slovenski izrazi, kateri se v Ločniku mej prostim ljudstvom navadno rabijo, kakor: „azin a čaža le za „mrak“, „čala ke no ti beka il „seriča“, la „čmela“ in mnogo drugih.

Sicer je nedvomljivo, da je bil Ločnik nekdaj slovenska vas, kakor je historično dognano, da so Slovenci še veliko globeje sagali v sedanje Furlanijo. Zakonske zveze mej Slovenci in Furlani in narodna nezavednost v poprejnjih časih so krive, da se je naše ljudstvo pofurlančilo in da si je Ločnik v teku časa prisvojil furlanski značaj, katerega mu danes žalibog ne moremo več odrekat. Da je bil Ločnik še pred nedavnim časom zares slovenski kraj, za to imamo na stotine neovzdržljivih dokazov, posebno nam spričujejo to slovenska imena posameznih vaških strani in postranskih krajev, kakor tudi skoro vsa poljaka imena, katera so še vedno zabilježena v davkovskem katastru. Tako ima na pr. vas Ločnik še vedno svoj „gorenji in dolnji konc“, „Podlog“, „Breg“, „Potok“, „Cesta“, „Podbrdo“ (Podbrdo), itd. Mari ne govore jasno zadosta vsa ta imena, katera so se do dandanes zvesto ohranila med ljudstvom in v javnih knjigah in katera se ne dajo z lepa izbrisati, tako postavimo, kakor so se zbrisala stara tržna in ulična imena „Travnik“, „Straneč“ in druga raz mestnih zidov naše lepe Gorice.

Ločnižanje, tudi stari domačini, govore prav robato, sé slovensko ljulko namešano furlanščino; ne vemo, ali bi jih stavili v tem oziru v prvo vrsto pred ali za naše goriške mestjane, kateri se sé svojo pokvarjeno furlanščino tudi očitno razločujejo od pravih Furlanov; in ravno ta njih subdijalekt furlanskega dijalekta (?) ovaja njihovo izvirnost.

Toda izvirnost je nehala biti merodajna za naroden značaj ločniške občine, od kar se je nje prebivalstvo vsled posebnih razmer v obče pofurlančilo. Kakor se se na pr. naši Nemški Rutarji iz poštenih Švabov sčasoma spremenili v poštene Slovence, tako so tudi Ločnižanje v teku ne celó enega stoletja postali to, kar so — pošteni Furlani. Mi jih zaradi tega nič manj ne spoštujemo, pa tudi ne bo nikomur izmed nas na misel prišlo, da bi jih hotel zopet v to preobračati, kar so nekdaj bili. Za to je tudi prav in pošteno, da jim občina, šola in cerkev vstrezajo v njihovem sedanjem jeziku. Samo to hočemo tu poudarjati, da imajo tudi Slovenci bivajoči v ločniški občini svoje pravice, kakor imajo nasprotno dotične duhovske in posvetne oblastniže dolžnost za to skrbeti, da se jim te postavno zagotovljene pravice ohranijo in ne kratijo. Konec prih.

goistična, kakor je ves svet — le da omikanci znajo ta egoizem zakrivati — in, kakor tudi Homerjevi junaki, govore vedno o svojem ljubem sércu, Serbkinja oznanja goram, vodam, pticam in sploh vsemu svetu svojo lepoto. Deviška čistost se ne spoštuje mnogo, temveč pa ženska zvestoba. Kakor Spartanci in vitezi srednjega veka, ropajo, si tudi Serbi žene, (kakor narodne pesni pripovedujejo). Navadno morajo hude boje prestati, da si je smejo domov vzeti. Zamolčati se pa ne sme, da se nahaja v nekterih pesnih strašna neusmiljenost in celo okrutnost do žensk. Mož zakoplje svojo, sicer nezvesto ženo do pasa, jo polije se smolo in zažge ter zraven stojé mirno gleda, kako gori. Zopet drugi stavi žareče oglje na pársi, kače okoli vratu in za nohte jej žeblje zabija.

Razumno je, da se sedaj tudi na Serbskem mijeje sé ženo ravna, nego narodne pesni opevajo. Zakoni se sklepajo ravno tako v interesu zadrage, kakor posameznikov. Hišna očeta obeh delov se zmeta o zakonu. Z darovi in nekakim odkupom se mora pridobiti tako koristen ud gospodarstva, kakor je odrastlo deklé. Brat izroči potem nevesto svatom, ki jo sprejmejo v tujo hišo. Tu jo sprejme sestra ali svakinja ženinova. Nevesto upejajo z nekakimi simboliškimi ceremonijami v novo zadrugo. Tako mora n. pr. pri vstopu kakega otroka obleči in opraviti, ali se mora s preslico stene dotakniti; kruh, vino in vodo na rokah nositi, roko na mizo položiti itd. V usta jej denejo kos sladkorja v znamenje, da mora le malo in dobro govoriti. Vendar jo smatrajo še dolgo kot tujko in še celo leto jo imenujejo „nevesto.“ Da, še celo od ženina je čez dan ločena, ker tako zapovedujejo stare šege sramežljivosti.

(Nadaljevanje drugokrat)

Dopisi.

V Gorici 3. januarija. Srečno novo leto vsem našim prijateljem in podpirateljem! Naj bi nam zvesti ostali tudi za naprej, kajti le z mnogo, izdatno podporo zamoremo vstrajno in uspešno delovati na trnjem časninarskem polji. Ko se je imela lani „Soča“ preseliti v Trst, oglašali so se rodoljubi od vseh strani naše dežele: Nikartel „Soča“ je naša, naj med nami ostane! Zdaj jo imamo in smo tudi trdne volje, ohraniti jo, ker smo v srcu prepričani, da goriški Slovenci zares potrebujemo svojega tednika. Pa naša resna volja ne zadostuje, naše moči, duševne in denarne, so omejene in ne segajo tako daleč, da bi mogli list brez podpore od strani onih mnogih rodoljubov po deželi in zvnaj dežele vzdrževati, katerih spodbujevalna beseda velja, da se list med našim ljudstvom razširi in kojih spretno peró nam lahko preskrbuje zanimivega gradiva. Delajmo složno za blagor naše ljube domovine in delajmo v duhu odkritosrčne pravice! Mnoge britke skušnje so nas morale privedi do popolnega prepričanja, da nam razcepjenost naših moči neizmerno škoduje, ker nas slabi v boju za narodno našo eksistencijo, kojoj nam nepravični in nepošteni nasprotniki neprestano izpodjedajo, ker nas zavira v duševnem razvoju, ker nam zapira pot do mogočega napredka in razvoja tudi v vseh materjalnih ozirih. Mali narod, pa še razcepljen — mora prej ali poznej poginiti, kakor se razruši vsaka družina, v kateri so bratje in sestre mej seboj v razporu.

Naj nas tedaj novo leto le še ože združi in sprijazni, da si polagoma vrnemo svoje domače razmere, bodi politične, bodi socialne in da sé združenimi močmi to dosežemo, kar se je razcepljenim vedno odmikalo. Naše narodne razmere v občinah in v mestu, dasi mnogokrat hvaljene in hvalisane — vendar še niso take, da bi mogli z njimi zadovoljni biti. Prijatelji! verjemite, da je še mnogo mrtvega in zaspalega, kar treba probuditi, mnogo gnjilega, kar moramo iztrebiti in prav mnogo polovičarskega, kar se ima spopolniti. O naših gospodarskih zmešnjavah v občinah, o kmetijskih napakah in obrtniških slabostih po deželi bomo imeli večkrat priliko obširneje govoriti, danas naj le konstatujemo, da jih je žalibog preobilo. Vse to in še mnogo drugega se vtegne na boljše obrtni — ako se hočemo vzajemno v ta namen podpirati, ako hočemo složno za to delovati. Na drugo stran pa nam je tudi zedinjenim trkati na vladne durí, da se nam slednjič izvéde popolna narodna enakopravnost v uradu, v šoli in sploh v javnem življenju. V tej nameri moramo konsekvantni ostati in ne samo tirjati, ampak tudi sami izvajati; drugače ne dosežemo nikdar nič. Posebuo v občevanju z javnimi uradi ponajmo se sé svojim jezikom in ne poklanjamo se z drugimi; svobodnim državljanom se ne spodobi hlapčevati. — Gledé naših šol bi tudi radi izjavili svoje misli, pa nas skušnje uče, da je v tej zadevi pisati srebrom, molčati zlatom, kajti če o šolskem poglavju odkritosrčno razkrijemo, kar imamo na srcu, bere „Soča“ sam gospod državni pravdnik, če pa o tem molčimo, jo berejo tudi naši p. n. naročniki in prijatelji po mestu in deželi, ter si lahko tolmačijo naše molčanje.

Čakajmo boljnih časov; saj ne more biti več daleč doba, ko pridejo na državno krmilo zopet taki možje, kateri bodo znali spodobno ceniti pomenljivost vedno zvestih slovanskih narodov za obstoj in razvoj naše skupne domovine — Avstrije. Dotlej potrpimo in delajmo. —

S Tolminskega, 26. decemb. (Izv. dop.). (Uljudnost je lepa reč; — društveno življenje; — nepotrebno sumničenje.) Naše ljudstvo je nevedno in neizkušeno. Tega mu ne moremo zameriti, ker ni družega nauka uživalo od onega, katerega mu je vcepila mati in cerkev v srce. Razume se torej, da je naše ljudstvo boječé, okorno, potrpežljivo — pa pošteno, če tudi se ne more tajiti, da se začena razširjati med njim neka poprej neznaná surovina vsled slabih izgledov, ktere mu dajajo nekteri bivši vojaki in nekteri od železnice se vračajoči delavci. — Naš kmet potrebuje žalibog prepegosto sveta in pomoči pri sodnijskih in administrativnih oblastnijah. Slišal sem večkrat kmeta tožiti, da nekteri z njim prav po mačehinsko ravnaajo, da ga vpricho drugih ostro oštevajo in da mu včasih z osornim postopanjem zameje vse veselje, tam pomoči iskati, kjer bi jo najti moral. Vsa uradnik bi moral s takimi ljudmi ravnati prav uljudno in lepo. Na obrazu bi jim moral brati, česa želé in jim po svojih močeh v postavnih mejah pomagati. Večkrat sem videl pred gospodom na ulicah s klobukom v rokah tresočega se kmeta. To je dopadalo mogočnemu gospodu, mislé si, naj svet opazuje, kako tretetajo pred menoj brumne ovčiče; ni mu na misel prišlo, da bi kmetú velel: pokrij se, poglej mi v obraz, ti si časti vreden kmet, ne ponižaj se pred menoj, saj jaz sem le za to, da ti vstremam, da ti pomagam. Gospodje, če se hočete kmetu prikupiti, bodite prijazni z njim, hvaležnost Vam bo s solzami v obeh za to izkazaval. Tako morajo delati oni, kateri hočejo biti imenovani učeni, modri in pametni, a eno

besedo omikani. Vedite, le tisti je omikan, kateri združuje bistro glavico z blagim čutom in dostojnim obnašanjem. Občujte torej z našim ljudstvom uljudno in dostojno; s tem si pridobite njegovo spoštovanje in zaupanje in vstrežete tudi veliko laže namenom svoje službe.

Vsak človek si želi po trudapolnem delu poiskati priložnosti, da se raztrese in da si nabere z nova duševnih moči za bodoče delo. V Tolminu te zastoj iščete, o tem se pritožnje posebno peščica miroljubnih mož. In vendar bi moralo biti tukaj socialno življenje lepo razvito. Saj je tukaj dovolj političkih in sodnijskih uradnikov in veliko tržanov. Zakaj se neki pogrešuje ona vzajemna vdanost in harmonija, ki spričujeta o napredku, o katerem se toliko hrupa in šuma dela. Delikatno je to prašanje in vendar ga hočem pojasniti, ker prav težko pogrešam društveno življenje. — Kdaj je mogoče pravo prijateljstvo med dvema možema? Gotovo le takrat, če sta oba značajna. Značajen je pa tisti, kateri po trdnih načelih, vjemajočimi se z večnimi resnicami misli, govori in dela. Prijateljstvo razpade, če se izneverita temu principu. Če torej eden drugače misli, kot govori, če hoče več vedeti od drugega, če tudi ničesa ne zna, če drugemu spodtikava slabe namene, če tudi jih nema, če raztresa za herbtom njegove slabosti, kar bi se ne smelo zgoditi, če drugega zavideva, ker se mu dobro godi, potem se mora prijateljstvo razvnušiti. Kdo me ni razumel? Če hočete živeti v veseli družbi, zdaj veste, česa ne smete storiti. Zraven tega pa vi gospodje tuje narodnosti ne žalite naših svetih narodnih pravic in naših v postavnih mejah zibajočih se političnih teženj; vi tržani pa ... Da bi le te besede našle odmev in bi se enkrat udomačilo pri nas lepo urejeno društveno življenje. Naj bi ga uživali vsi brez razločka stanu in premoženja.

Dopisi iz Tolminkesega zbadajo nektere v Tolminu bivajoče gospode prav močno v oči. Govore in obdolžujejo tega in onega, da priobčuje te dopise, noben se pa ne upa javno tirjati dokaza v listu ali pred porotno sodnijo. To dokazuje, da se resnica piše. Opuščite sumničnja in recite si raje na tihem: mea culpa. Jaz mislim, da niste še popolnoma popačeni, mogoče je torej in zeleti bi bilo, da se prerodite, pot vam je pokazana po kateri morate hoditi, saj jaz sem tega prepričan, da se more celo najhujše hudodelnik preustrojiti, znati samo je treba vzbuditi v njem neumerjoče ideale, ker pamet nam kaže, da je človek le za pravico in resnico rojen. Da so nameni, izrečeni v teh dopisih, čisti, menim ste prepričani, odveržite torej z novim letom svoje stare pregrehe in prerodite se — potem bom radostno svetu oznanjal, da ste vredni hvale in slave.

Miroljub.

Iz Rifenbergarja, 26. dec. (Izv. dop.) Kaj menite, da smo Rifenbergarje hladno srce sprejeli vest o padcu Plevne in da se ni pri nas nikdo ganil v namen, da bi se dostojno proslavljali presijajen uspeh rusko-rumunskega orožja? Bog me, slabo nas poznate Rifenbergarje! Kri nej voda in naša se posebno rada segreje, kedar se nam do živga vzbudi sočutje do naših slovanskih bratov, vse eno severnih ali južnih. Pa ni le mladina naša gorka za slovansko stvar, tudi našim možem in možakom, našim občinskim očetom se žile krčijo in napenjajo, se srce stiska in razširja, kakor so vesti iz bojišča junaškim boriteljem za krst in svobodo zlatu neugodna ali ugodna. „Slovani povsod brate ima“ to je pri nas geslo mladim in starim.

Za to pa smo se 17. t. m. pošteno veselili dolgo pričakovanega uspeha bratovskega orožja, pošteno in dostojno, prihranivši več, sijajno svečanost za priliko konečne zmage. Na treh višinah so goreli velikanski kresni in pokanje topčev se je od vsch strani odmevalo; in Korpu pa so sedeli občinski zastopniki in drugi veljaki zbrani pri vselem banketu in sedeli so pozno v noč židane volje, kakoršno more vzbuditi v vsakem rodoljubnem srcu pobitje starega slovanskega sovraga. Naši vrli pevci pa so jo tako navdušeno rezali — kakor bi hoteli se svojimi glasovi tekmovali s plamtečimi kresovi ter korajžo vžigati za boj krvavi. Lejte! Zmislili so si celo, zložili in vbrali, ko da bi trenil, navdušen Plevno-stupaj, kojega so morali pogosto ponavljati, — kajti „Plevno“ to je bila parola veselega večera. Kar nam je nekoliko kalilo veselje, — je bilo edino to, da je naš viteški grad, kateri se je sicer pri vseh naših narodnih veseljih oglašal, tako mutasto stal in otožno zrel v naše veselje. Kako radi bi ga bili videli okučanega v zastavah in na večer razsvetljenega, kakor bi se mu bilo spodobilo z oziranjem na slavno zgodovino njegovih nekdanjih gospodarjev, kojih viteški meč je gotovo marsikatero turško glavo posekal. Časi se spreminjajo!

Iz Kobarida, 24. dec. (Zakasnjeno.) Moj prijatelj U. iz Bovca mi sporočuje spet nekaj interesnega. Prav tako! ker se ni od tamkaj popred nikdar kaj slišalo, kakor da bi Bovca več na svetu ne bilo, ali kakor bi jo bil čez Predel popihnil. Prijatelj mi piše: Ljubi moj! Cesar sem se bal, se je zalibog le

premaglo zgodilo. Uobogi moj X. je uže v pasti gospoda A. R. in to ravno sedaj pred veselimi božičnimi prazniki; kakošne praznike bo sirota imel! Zatožba na preč. ordinarijat je zares huda, mojemu prijatelju je uže došla „zur Äusserung“. Ta zatožba je vredna da se objavi slovenskemu svetu, bomo videli pozneje, poprašaj uredništvo Soče, ali bi to storilo. V tej interesantni zatožbi šiba g. A. R. dvojno zločinstvo nesrečnega X—a. 1. da hoče v Bovcu čisto slovensko društvo pod navadnim naslovom „Citaunica“ ustanoviti, 2. se čudi njegovi izjavi celo proti tukajšnjemu c. kr. žandarmerijskemu vodniku, da bi svojo hišo o priliki dotične slavnosti (Plevno) razsvetlil, ako bi bila na trgu. V tej zatožbi omenja g. A. R. v pohvalo nekoje lepe lastnosti X—ove, na pr. „welcher auch Euer... als exaltirter Sloveze bekanot sein dürfte,“ „hingerissen von seinem nationalen Schwindel“ itd. — Prav dobro! A. R. se dalje čudi strašni prediznosti X—ovi, da se je upal omenjene besede gledat Plevne celo proti c. k. žandarju izustiti. In res, kako da se ni bal mahoma biti aretiran? Ali je c. k. žandar svoji dolžnosti zadostil ali ne, naj sam sebe izprašuje. X. še uživa prostost in zlato svobodo in okrepčajoči zrak bovški. Kaj pa da je na tem „re in slovenischen Verein-u“ kojega zatoženi X namerava ustanoviti vkljub g. A. R. in „unter Vorschub (kakor pravi v zatožbi) dem Wollen der Bevölkerung entgegen“ o tem drugi pot kaj več.

S Proseka 31. decemb. (Izv. dop.) Naj zvedo Sočini bralci tudi z našega kraja kaj novega i sicer prav povoljno vest: Proseški rodoljubi so ustanovili „bralno društvo“, katero se z novim letom odpre. Kake važnosti je tako društvo za naš kraj, misli si lahko vsakdo, ki vsaj deloma pozna tukajšnje razmere. Naše ljudstvo, to morem odkritoserčno reči, je v obče narodno vzbujeno, pa vendar se ne more tako čvrsto razvijati, kakor bi bilo zeleti, ker ni združenega delovanja. Res da imamo nekatero zavedene, narodne, možake v Proseku, katere svet že pozna; a kaj to pomaga? Le v družbi je moč, katera zamore se terdno upreti našim sosednim tlačiteljem. Poleg tega pa se izobrazuje ljudstvo s tem, da bere razne bodi politične, bodi lepoznanške ali podučne časnike; vzbuja se mu naroden ponos, ko pozveduje junaške čine naših bratov na jugu, privaja se pri vbranam petji, pri glediščnih igrah in deklamacijah dostojnejšim, srce in duh blažujočim zabavam. Zdromite se torej, dragi sosedje in ne zanemarjajte prelepe prilike, ki se vam ponuja! Pristopite ročno k društvu in podpirajte je!

Bodite živi člani, da bode tudi društvo živo, kakoršnega nam treba, če ne maramo za drugimi rojaki zaostajati, ampak če nam je zares mari, vtrjevati se v narodni zavednosti in napredovati na potu omike.

Opomniti moram, da naše društvo šteje že nad trideset udov in da si je naročilo za sedaj 11 časnikov, poleg slovenskih tudi nekatere italijanske in nemške. — Še veselejša novica je pa ta, da napravijo proseški narodnjaki že v nedeljo na sv. tri kralje veselico: igro s petjem deklamacije in govorom. Pri tej priliki izrazujem željo, naj bi posnemali tudi Komenci našo vas ter si ustanovili čitalnico z novim letom. Okrajno središče, katero se ponaša z izvrstnimi pevci, bi moralo imeti pač še druge sposobne moči, koje bi zavarovale takemu društvu trajen obstoj.

Politični pregled.

Avstrijski vladar je odlikoval ministra zvananjih zadev, grofa Andrassy-ja ob novem letu z ordnom zlatega ovna. Od leta 1873 ni prejel nikdo enacega ordna razun vojvode bavarskega, Maksimilijana in cesarjeviča, nadvojvode Rudolfa. To odlikovanje v sedanjem času ima gotovo odvažen političen pomen, kojega razni časniki vsak po svoje tolmačijo. Kedar se razjasni avstrijska politika, potem ga menda vsi pozvemo — kaj bi si zdaj glavo belili z neplodnim ugibanjem.

Državni zbor pride zopet skupaj med 10. in 15. januarjem. Mej tem časom izdelajo morda odbori nagodbene in budgetne postav.

Naša cesarica je prišla sé svojim sinom, cesarjevičem Rudolfom, na novega leta dan v Loudon.

Isterski deželni zbor je v seji 29. dec. razpravljaj glavni predmet njegovega sedanjega zborovanja, to je vprašanje, ali ima dežela prevzeti garancijo za posojilo 250.000 gl., katero bi najela lošinska občina na račun tamošnjih brodolastnikov od priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovstvo in obrtnijo. Mnenje poslan-

cev se je o tej zadevi cepilo in nastala sta vsled tega dva predloga; prvi je na to meril, da se ne dovoli garancija, ampak da se ponovi prošnja za posojilo iz državnega zaloga; drugi pa je priporočal dovolitev garancije. Pri glasanju sta padla oba predloga in s tem je bila končana cela obravnava.

Hrvatski dež. zbor zboruje uže 14 dni; a seje so prav redke in tako se lahko zgodi, da bode zbor zaprt, predno kaj važnoga ali uspešnega dožene.

Ruski car je pomilostil vse zarad tiskovnih stvari obsojene.

Po današnjih časopisih bi človek sodil, da so se politične homatije polegale; govori se močno o primirju, katero utegnejo Rusi dovoliti pod dostojnimi pogoji; tudi mir, pravijo, da bi se utegnil posrečiti, a to brez angleškega posredovanja, ampak po potu direktne pogajevanja visoke porte z rusko vlado. Po vsakem načinu je izključena tirjatev celokupnosti sedanje turške države. Ruski časniki pravijo vsi, da mora biti mir sé svojimi nasledki primerjen velikim žrtvam ruskega naroda.

Iz Rima se poroča, da je Gambetta tja prišel in se z ministrom Depretisom razgovarjal. Mogoče da gre za porazumljenje Francije in Italije v orientalni politiki.

Sv. o. papež je v konzistorij na starega leta dan kardinalom Regnier, Manning, Brossays-Saint-Marc, Moretti in Pellegrini dal kardinalski klobuk in več škofov imenoval.

Španska vlada je pretrgala vsako officialno zvezo s kraljico Izabelo, ker je ta obiskala don Karlosa, predno je bil nedavno izgnan iz Francoskega.

V Indijah so se Angleži zapleli v vojno s plemenom Djovakis.

Razne vesti.

Iz Gorice 1. jan. piše se Slov. Narodu: Peštanski organ „Pester Lloyd“ pisal je nedavno: Čim večje uspehe bode imela Rusija, tem hujše bodedo doma, to je mi Magjari na enej, Nemškutarji na drugej strani pritiskali na Slovane. Ako ne varajo vsa znamenja, čutili bodedo mi primorski Slovenci prvi to žuganje. Namenjeno je slovensčini v naših šolah. Več o tej stvari vam za zdej obzirajoč se na našo tiskovno svobodo, ne smem pisati. Prihodnji deželni zbor bode pač imel priliko z vsd odločnostjo stopiti v obrambo najsvetejših pravic. Samo eno bi radi prišeptali nekim krogom: Narodnost je ideja, a ideja je moč, in na tej moči bode se razbile vse vaše namere, katerih za zdaj nečemo bliže označiti. Naš je narod mukoterpen, prebil je uže toliko in toliko krivic, prebije tudi še to.

Konfiskovana je bila zadnja številka lista „L' Isonzo“ zarad članka „Italiani e Slavi“ v katerem se strastno polemizuje zoper znano Vuličevičevo brošuro. Brali smo članek, ker se je po mestu naglo razširil in obžalujemo, da je zaplenjen. Zakaj? razjasnimo o svojem času.

Okoli 70 starorimskih denarjev izročil je g. J. Godnič, kaplan v Solkanu, deželnemu muzeju v Gorici. Nabral je bil te celjive spominke ranji visokč. g. Anton Malič, bivši vikar v Št. Florjanu. Denar je bil v Berdih najden in izvira večidel iz III. in IV. stoletja. Naj bi ta izgled tudi drugi rodoljubi posnemali, ker znano je, da se po deželi še mnogo privatnih zbirk nahaja, ki pa v rokah posameznikov gotovo ne morejo toliko koristiti, kakor če so skupaj, da je lahko vsak učenjak pregleda in iz njih na davno minolo kulturno dobo naše dežele sklepa.

Požar. Iz Kosovelja se nam poroča: V notč od 20. do 21. p. m. nastal je ogenj v hlevu tukajšnjega kmeta V. Š. Ker je ravno tisto noč ostraburja brila, razširil se je ogenj v malo minutah na vse bližnje skednje in hleve. Pomoč je sicer prišla prav hitro iz vseh bližnjih vasi, toda kar je bilo se slamo kritih streh, ni bilo mogoče rešiti. Še le potem, ko je prišel ogenj do visokega in vse skozi z opekami kritega poslepja tukajšnjega posestnika g. Jožefa Mesarja, bilo je mogoče z velikim trudom pogubonosni element ustaviti. Skoda se ceni na 1000 gld. Pogorelci niso bili zavarovani.

Umor in rop. S Krasa se nam piše: Dne 28. decembra zvečer kasno je bil nek krčmar na Gorjanskem zavrato zadušon. Umril je bil jako priden in

marljiv, neoženjen človek, kaci 45 let star. Prihranil si je bil nekaj novcev v mladih letih kot kupec in si sezidal hišo ter krčmaril. Na omenjeni večer je bil od necega Goričana, kakor se sumi, kateri je bil v bližnji krčmi do polnoči, oropan in umorjen. — Denar je morilca privabil in ga najbrž prisilil nezaljšano delo dovršiti. Mrtvemu je bil namreč ves denar vzet. H kakim dejanjem denar človeka pripravi! Umorjenega, so našli občan v hiši njegovej zaprtega, na tleh ležečega, ko so se silo v hišo prišli. N.

Plevna-slavnost. Tudi naši vrli hribovci na Št. Viški Gori so, kakor nam poroča prijatelj, na dostojen način izrazili svojo radost zaradi zmage slovenskega orožja pri Plevni. — Ko se je vesela vest raznesla po vasi, sklenili so kaj napraviti velikansk kres in zares se je še istega dne vse staro in mlado pomikalo na bližnji „Jevančokj grič“ in nobeden pornih rok: eni so nosili polena, drugi veje, tretji frodelj, četrti brinjeve in smrekove veje itd. in ko bi trenil, žvilgal je plamen visoko proti nebu razsvitljujoč daleč okoli naše hribovje. Med tem pa ni bilo ni konca ni kraja pokanja dinamitov, veselega petja in ukanja.

Novoga leta dan v Gorici je bil letos kot običajno druga leta naj živahnejši, kajti cela kerdela rznih gratulantov letala so od hiše do hiše.

To je v pravem pomenu besede uže prederzno beradenje, katero bi se moralo po primernem načinu zabraniti. Če ti črevljar le eno kerpo napravi, novega leta dan pridejo vsi njegovi pomagati, ne vosčit ti srečno novo leto, nego skubit te za denar in prav tako vsi drugi do—mertvaških pogrebcev.

Za novo leto. Gosp. pl. Tosi je podaril za mestne uboge 30 gl. in njegova v Milaanu bivajoča mati 100 gl. Radodarna firma Ritter & Rittmayer je pa podarila za uboge na Placuti 100 gl.

Vojvoda Württemberg je došel 3. t. m. v Gorico ogledavat tukajšujo vojaštvo; 4. zjutraj je zopet odrinol v Terst.

Konj se je splašil minolo nedeljo za gradom pri rudeči hiši in sicer vsled tihega pogreba neke židnje. Vergel je raz sebe jezdeca vojaka, ter dirjal nazaj v Gorico. Nesreče ni bilo druge, nego da si je vojak malo rebra pretresel.

Solkanska čitalnica bode praznovala 13. t. m. svoj desetletni obstoj z veliko besedo in plesom. Natančni „program“ priobčimo prihodnjič.

Cesarski milodar. Nj. V. naš cesar je podaril sto goldinarjev podpore Antonu Miklavčič-u, v Trstu povsod poznanemu 114 letnemu starčku, koji živi od miloščine in zdaj uže sedem tednov bolega. Izvanredna bolezen taka starost!

Goriška čitalnica. Pri občnem zboru dne 29. decembra 1877 so bili izvoljeni:

za predsednika: prof. Mat. Lazar, za denarničarja: g. Lovro Rabič, za odbornike: gg. Dr. N. Tonkli, Ant. Šantel, Fr. Povše, Fr. Vidic, Fr. Vodopivec ml., Ant. Hribar, Ant. Skubin, za namestnika: gg. Fr. Furlani, Tance.

Odbor se je 30. t. m. konstituiral tako-le: Predsednikov namestnik g. Fr. Povše, knjižničar g. Ant. Šantel, hišni gospodar g. Ant. Skubin, pevodja g. Ant. Hribar, tajnik g. Fr. Vidic.

V veselični odsek so izvoljeni gg. Dr. N. Tonkli, Ant. Šantel, Fr. Vodopivec, Ant. Hribar, izneodbornikov pa gg. Avg. Škraba, Ant. Ferfila in Fr. Furlani.

Starost sedanjih vladarjev do 27. dec. 1877 po „Un. catt.“:

N. S. Pij IX.	85 let 7 mesecev 14 dni
Wiljem I. nemški cesar	80 " 9 " 5 "
Wiljem III. kralj holandski	60 " 10 " 8 "
Kristijan IX. kralj danemarski	59 " 10 " 17 "
Aleksander II. car ruski	59 " 9 " 28 "
Viktorija kraljica angleška	58 " 7 " 3 "
Viktor Emanuel kralj ital.	57 " 9 " 13 "
Karol I. kralj vrttenberški	54 " 9 " 21 "
Peter II. cesar braziljski	52 " — " 25 "
Albert kralj saksonski	49 " 8 " 4 "
Oskar kralj švedski	48 " 11 " 6 "
Franc Jožef I. cesar avstrijski	47 " 4 " 9 "
Leopold II. kralj belgijski	42 " 8 " 18 "
Ludovik I. kralj portugalski	39 " 1 " 27 "
Abdul Hamid cesar turški	35 " 3 " 5 "
Ludovik II. kralj bavarski	32 " 4 " 3 "
Jurij I. kralj grški	32 " — " 2 "
Alfonz XII. kralj španski	20 " — " 29 "

Na graškem ženskem učiteljski se je začelo — kakor ponosno v „Gr. Zeit.“ zatrjujejo — tudi na slovenski malo ozir jemati. To je namreč jedini zavod za štajerske učiteljice, nemške in slovenske. Poslednje so do sedaj prihajale največ iz Ljubljane. V bodoče se pa ne bodo smele kranjske učiteljice v sosednje dežele preseljevati, zato je bilo treba graškim gospodom skrbeti, da si sami izgojé

učiteljic za slovenski Štajer. — Primorani so torej bili za slovenske kandidatnje v Gradcu vpeljati nekoliko slovenščine.

Po dvajsetih letih. Leta 1857 je na starega leta večer sedelo v starej gostilni g. B. v Pragi osem doslužnih vojakov, samih neoženjencev. Ko je raz Henrikov zvonik bila ura polnoči, obledi major K. in za malo trenutkov izdihne dušo. Kap ga je bila udarila. Od onega časa so se redno zbirali preostavši tovarši na zadnji večer leta v onej gostilni po nekoliko obhajati spomin umrlega si druga, a po nekoliko dajat staremu letu slovó. Se ve da se je število zmirom in zmirom bolj krčilo; lani jih je sedelo samo troje one osmice pri časi vinca — in letos ob sv. Silvestru je bil njih jeden prišel po starej navadi, in ta, dasi 70 let star — vprežen v sladki zakonski jarem. Ostale je pobrala smrt. N.

Milijon podpisov hote Madjari nabrati ter jih poslati Turčiji s čestitko, ako se jej posreči ugoden mir skleniti. Manj, nego omenjeno veliko število Magjari nehote odobriti in se nikakor ne dade pobotati ni za 999999. Zares treba, da bi vsi „gulyasi“ (svinjski pastirji) na Ogerskem pisati znali. N.

Listnica uredništva: Trop. v T.: Prejeli, ko je bilo uže preobilo gradiva stavljenega, zato smo morali za prihodnjič odložiti. — Gosp. St. v K.: Tudi tako; obžalujemo. — Pravicoljub iz Opačja: Kar pišete o posojenih 2000 gold. ne razumemo prav; vse drugo bomo skušali prihišno porabiti. — Gosp. T. v T.: Spremenjeno prihodnjič, Zares krasne razmere v Tolminu! „He, Herr Peter,“ samospjev v slovenski čitalnici, to je uže non plus ultra! —

Vabilo na naročbo „Zvona“.

Odpravnštvo „Zvona“ vabi najuljudneje slovensko občinstvo na naročbo lepoznavskega lista „Zvona“ za prihodnje leto 1878. Se svojo mnogoštevilno dosedanjo udeležbo je pokazalo naše slavno občinstvo, da je popolnoma umelo veliki pomen in vzvišeno nalogo, katero izvršuje „Zvon“ v slovenskem slovstvu. Zvo nbođe dobil prihodnje leto nekoliko večjo obliko in bo tudi prinašal prvi dan vsakega meseca po eno izvirno sliko; Zvon je tedaj prvi slovenski list, ki bo prinašal slike in redno samo izvirne slike, proizvode naše domače slovenske umetnosti. Te slike bodo posebej „Zvonu“ pridejane kot „priloge“ in se bode za nje plačevalo 1 fl. na leto; zato je tudi naročnina dvojna:

Brez prilog za vse leto 4 fl.

za pol leta 2 fl.

S prilogami za vse leto 5 fl.

za pol leta 2 fl. 50 kr.

Vsak naročnik naj tedaj izrečno pove, ali želi prejemati samo „Zvon“ brez prilog ali s prilogami.

Naročnina naj se pošilja z naslovom: Redaction des „Zvon“, Wien, Währing, Zellerhof 6.

Odpravnštvo „Zvona.“

Poslanica.

Primerne jedi in pijače izbirati je zadeva prav velike važnosti posebno tam, kjer se vsaka neprevidnost v tem obziru pokaže, kadar prebavanje ne gre po navadnem pravilu. Ako se to zanemari, nastanejo dolgotrajne želodčne bolezni.

Ker se take neprevidnosti tudi pri največi pazljivosti ne dajo popolnoma odstraniti, se nam zdi primerno opozoriti na neko od vseh strani poterjeno sredstvo. To je **dr. Müller-jev, na Dunaji, sodnijsko preiskovani, tako imenovani Praeservativ-Balsam**, ki se posebno priporoča proti kerču, ki delovanje želodca vredi, vsako akutno in kronično vnetje v želodcu in črevah odstrani, metanje, drisko, zlatenico itd. naglo ozdravi.

Kdor se po morji vozi, je za-nj ta balsam vsega priporočevanja vreden, ker odstrani nagnenje k morski bolezni.

Laboratorij in centralni depot za razpošiljanje: J. Žl. Miller, lekarničar Kronstadt, Siebenbürgen.

V Gorici edino nahaja se pri **Frančiški Kramel, lekarničarja vdovi, Villa bar. Formentini, na Dunaji pri lekarničarju Filip Neustein-u.**

Koristno naznanilo

prečast. duhovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč, lastnina **Alojzija Bader-ja v Gorici**, ki je bila odlikovana s sreberno svetinjo in častnim diplomom pri svetovni razstavi v Parizu leta 1855, na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in Trstu leta 1871, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, ki se ne kidajo in ne onesnažijo altarja. Gorijo, mirno, se ne kidajo in se počasi povzijejo.

Priporočujem toraj prečastiti duhovščini, naj se ne daja motiti po drugih prodajalcih, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi tvarinami, kakoršne sveče so po cerkvenih postavah prepovedane.

Cena jim je 2 gl. 68 kr. kilo najboljšje prve vrste, 2 „ 33 „ „ druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta, ali pa s 5 kr. odbitka pri kilo, ako se precej plača.

Alojzij Bader,
lastnik.

Oznanilo.

Dne 21. decembra t. l., potem 8. in 23. januarja 1878 se bode na dražbi prodajalo vse manufakturno blago zadolžene mase **A. Rasatti-jeve v Gorici unstran škofije.**

Tedaj pride na prodaj cela bogata zaloga raznovrtnega blaga za ženske in možke letne in jesenske obleke.

Ker so klicne cene prav nizke, ponuja se vsem prav priležna prilika, da se preskrbé z dobro zimsko in jesensko obleko.

V Gorici 18. dec. 1877.

OSKREBNIŠTVO
zadolžene mase **A. Rasatti-jeve.**

Oznanilo.

Podpisana imasta zalogo voščenih sveč iz tovarne za sveče **g. Alojzija Bader-ja v Gorici.** Sveče iz te tovarne so bile odlikovane s sreberno svetinjo in častnim diplomom na svetovni razstavi v Parizu leta 1855 in na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in v Trstu leta 1871.

Te sveče imajo prednost, da so iz čistega voska od čebel, pa proste vsake druge tvarine, so zboljšane, da se več ne kidajo in ne onesnažijo altarja, kakor poprej.

Cena tem svečam je 2 gl. 68 sl. kilo najboljšje prve vrste, 2 „ 33 „ „ druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta.

Prečastita duhovščina se opozoruje, naj se ne daja premotiti od drugih prodajalcev, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi, po cerkvenih postavah prepovedanimi tvarinami.

V Kanali ima zalogo
ŠTEFAN KRALJ, bandar.
V Bovcu pa **ALOJZIJS SORTSCH.**